

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 14/22
Møtedato: 01.02.2022
Journalnummer: 2022/1550

ORIENTERINGSSAK OM INTERNKONTROLL

BAKGRUNN

Oppmerksomheten om styring og kontroll i statlig sektor har økt. Både i Årsrapporter og etatsstyringsmøter med Kunnskapsdepartementet (KD) er tema styring og kontroll vesentlige elementer.

KD vil ha trygghet og dokumentasjon for at UiBs internkontroll er innrettet slik at UiB:

- Har en målrettet og effektiv drift slik at samfunnsoppdrag og mål blir oppnådd
- Rapporterer relevant og pålitelig informasjon
- Overholder lover og regler, herunder avdekker vesentlig styringssvikt, feil og mangler

Den overordnede vurdering har hittil vært at UiB har rimelig god styring og kontroll med virksomhetene, men at den kan bli bedre med tanke på helhetlig systematikk.

I august 2017 ble det avdekket innbrudd i Kulturhistorisk museum, og i underkant av 400 gjenstander ble stjålet. Basert på denne aktuelle hendelsen er det nå iverksatt et omfattende oppfølgingsarbeid som i tillegg til den aktuelle situasjonen på museet inkluderer en gjennomgang av sikkerhetssituasjonen for alle universitetets samlinger, gjennomgang av system for internkontroll og sammenhengen mellom arbeidet med sikkerhet og beredskap ved UiB.

Universitetsstyret har sluttet seg til rammer for innføring av mer helhetlig internkontroll ved UiB. Det er universitetsdirektøren som er ansvarlig for at det gjennomføres internkontroll ved Universitetet i Bergen. Dette ansvaret er videredelegert i til direktørene ved sentraladministrasjonen, til avdelingsledelse ved Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet, og til fakultetsledelsene.

Universitetsdirektøren har gjennomført en overordnet risikovurdering av både sektormålene og virksomhetsmålene for UiB. Med dette som utgangspunkt ble fakultetene bedt om å ha spesielt fokus på følgende områder i 2021:

- Øke BOA generelt og sikre flere ERC tildelinger spesielt
- Studieprogrammene, øke gjennomstrømning og videreutvikling av studieprogrammer innen UiB sine strategiske satsinger

- IKT-sikkerhet og personvern

For 2021 besluttet Universitetsdirektøren følgende årshjul for fakultetene:

Nr.	Aktivitet	Ansvar	Frist
1	HMS – rapportering for 2020 iht. link; https://www.uib.no/hms-portalen/94615/arsrapportering-hms	Fakultets- /avdelingsledelse	17/2
2	Oppstarts-møter/-dialog med fakultetene	Koord. gr.	30/4
3	Legge plan for årets internkontrollaktiviteter og vedta eget årshjul for 2021	Fakultets- /avdelingsledelse	31/5
4	Gjennomføre risikovurdering knyttet til eget virksomhetsområde. Utg. pkt. er overordnede prioriteringer, og andre vesentlige forhold ved egen avdeling. For helhetlig rapportering knyttet til områder som er valgt, skal risikogjennomgangen dokumenteres i verktøyet prosjekt.uib.no	Fakultets- /avdelingsledelse	31/5
5	Rapportere til Udir. om risikobildet etter gjennomført risikovurdering knyttet til eget virksomhetsområde	Fakultets- /avdelingsledelse	30/6
6	Oppdatere risikobildet	Fakultets- /avdelingsledelse	15/9
7	Rapportere til Udir. om evt. justert risikobilde og generelt om gjennomført helhetlig internkontroll i 2021	Fakultets- /avdelingsledelse	31/10
8	IKT-sikkerhet – rapportering 2021 iht. link; https://regler.app.uib.no/regler/Del-4-OEkonomi-eiendom-og-IKT/4.3-Informasjons-og-kommunikasjonsteknologi	Fakultets- /avdelingsledelse	15/12
9	Styringssystem for sikring av bygg og verdier – rapportering 2021 iht. link; https://regler.app.uib.no/regler/Del-4-Oekonomi-eiendom-og-IKT/4.2-Drifts-og-eiendomsforvaltning/4.2.5-Styringssystem-for-sikring-av-bygg-og-verdier/	Fakultets- /avdelingsledelse	15/12
1 (neste år)	HMS – rapportering for 2021 iht. link; https://www.uib.no/hms-portalen/94615/arsrapportering-hms	Fakultets- /avdelingsledelse	Feb. - 22

Universitetsdirektørene gjennomførte møte med fakultetsledelsene ved fakultetene 22.april 2021, hvor det ble informert om prosessen med helhetlig internkontroll og risikovurderinger og forventingene til at alle fakultet nå skal gjennomføre disse i tråd med det overnevnte årshjulet.

Det er første gang fakultetet er bedt om å gjennomføre en så omfattende risikovurdering av egen virksomhet. Ettersom fakultetene på daværende tidspunkt stod midt i håndtering av koronapandemien, og har begrenset med personalressurser med erfaring og kompetanse på dette området til å starte opp et så omfattende arbeid, samtykket universitetsledelsen til at fakultetene kunne gjøre nødvendige justeringer og tilpasninger som gjorde det mulig for fakultetene å fase de nye rutineene inn i virksomhetens drift på en måte som tar hensyn til nevnte faktorer.

Det juridiske fakultets ledergruppe foretok i mai 2021 en innledende vurdering av 3 risikotemaer som anses som relevante;

- Innføring av to-sensorordningen
- Strategien for å øke anskaffelsen av eksterne midler (BOA)
- Arbeidsmiljøet under pandemien

Det ble i løpet av mai og juni gjennomført 7 workshoper for hvert av de 3 risikotemaene med aktuelle personer i administrasjonen som jobber med temaene, og det ble utarbeidet totalt 33 utvalgte risikoelementer - felt som vurderes som å kunne ha særlig stor påvirkning på fakultetets muligheter for å oppnå de strategiske målsetningene, samt tiltak for hvert av risikoelementene.

Kort beskrivelse av risikotemaene:

Arbeidsmiljø under pandemi ID 1-11:

Koronapandemien som inntraff våre 2020 satte oss alle i en helt ny situasjon. Campus var helt stengt i nesten to måneder, og ansatte satt på hjemmekontor helt eller delvis frem til sommeren 2021. Ett av hovedfokusområdene til fakultetet har vært å ivareta studenter og ansatte i denne spesielle tiden, med spesielt fokus på de ansatte og arbeidsmiljøet i denne sammenheng. Fysiske stengte campuser, begrenset adgang til kontoret og IKT-utstyr, sterkt redusert sosialt arbeidsmiljø og nettverk har gjort arbeidssituasjonen krevende for mange.

Innføring av to-sensorordningen ID 12-24:

Det er vedtatt at det skal innføres krav om to sensorer ved alle eksamener. Fakultetsstyret ble orientert om endringen 15.juni (sak 42/21). Denne endringen er krevende for fakultetet som har utfordringer med å rekruttere nok sensorer med dagens en-sensorordning. Endringen vil føre til en større belastning for fakultetet økonomisk og kan legge ytterligere press undervisningsregnskapet.

BOA og mer anskaffelse av eksterne midler ID 25-33:

BOA står for Bidrag- og Oppdragsfinansiert Aktivitet. Fakultetet trenger å få tilslag på flere søknader om eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Visuell fremstilling av risikokart

Særlig fokus for 2021 har arbeidsmiljø under pandemien fått. For risikomomentene knyttet til *BOA og å øke anskaffelsen av eksterne midler* så må tiltakene ses i sammenheng med den pågående revideringen av handlingsplanen for forskning, arbeidet med ny BOA-strategi, samt oppfølging av JUREVAL og UiB Fram i løpet av vårsemesteret, jf FU-sak 2/22, tiltakene er derfor under utvikling.

Vurderingene er lagt inn i UiBs verktøy for helhetlig virksomhetsstyring i Sharepoint – JUS risikovurdering 2021. I verktøyet er risikofeltene beskrevet og forslag til tiltak listet opp. Hvert risikomoment er tildelt en ett ID nummer, tittel og kort beskrivelse av risikoelementet.

Risikomatriksen før tiltak:

Risikomatrise

	Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig	Kritisk
Svært høy		5	4 12 25 26 27	16	13
Høy			11 17 20 21 23 24	3 9 10	
Middels			6 7 8 18 19 22	2	
Lav		14 15		1	
Svært lav					

Forklaring: Vannrett akse er Konsekvens, mens loddrett akse viser Sannsynlighet for at feltet skal innebære risiko. Felt som vurderes å ha risikofaktor på 12 eller høyere plasseres i rød kategori dersom sannsynligheten er høy.

De punktene som er merket med rødt er mest kritisk. Gult er moderat og grønt er ubetydelig.

Risikomatrisen etter tiltak:

Risikomatrise

	Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig	Kritisk
Svært høy					
Høy					
Middels		16 12	13		
Lav	5	3 9 10 4 11 17 20 21 23 24 6 7 8 18	2		
Svært lav	14 15	1			

Som det kommer frem av risikomatrissene er risikonivået ved fakultetet medium til lav etter gjennomføring av tiltak.

Fakultetsledelsen planlegger nytt møte våren 2022 hvor de skal ha en evaluering av de utvalgte risikoelementene og tiltakene, og eventuelt velge ut nye felter for gjennomgang. Disse vil bli presenterte for fakultetsstyret, og risikokartet for neste periode (2022) vil følge av fakultetsstyrets beslutning i denne saken. Risikokartet vil kunne bli revidert underveis i perioden, dersom nye risikofaktorer oppstår.

På denne bakgrunn framsettes følgende

forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

24.01.2022 MARHO

Vedlegg:

1. Sak 42-21 Orienteringssak om lovfesting av tvungen to-sensorordning.pdf
2. FU- 22 -2 2O-sak - Risikovurdering

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 42/21
Møtedato: 15.06.2021
Journalnummer: 2021/203

Lovfesting av tvungen to-sensorordning

1. Innledning

Aune-utvalget fremmet i NOU 2020: 3 *Ny lov om universiteter og høyskoler* flere forslag til endringer av universitets- og høyskolelovens bestemmelser om sensur og klage. Utvalget foreslo å fjerne dagens blinde klagesensur, og at det skulle innføres et krav om to sensorer på alle karaktergivende eksamener. Kunnskapsdepartementet ønsket ikke å fremme forslaget om å ta bort blind klagesensur, men valgte å fremme forslaget om å gå over til tvungen to-sensorordning.¹ Departementet foreslo følgende endring av uhl. § 3-9 andre ledd, hvor det kursiverte er ny tekst:

«Styret oppnevner sensor ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering når resultatet inngår på vitnemålet eller innregnes i karakter for vedkommende studium. Det skal være minst to sensorer, hvorav minst én ekstern, ved bedømmelse av kandidatenes selvstendige arbeid i høyere grad. *Det skal være minst to sensorer ved alle vurderinger der det brukes gradert karakterskala A til F. Minst én av sensorene skal være uten tilknytning til den delen av utdanningen der vedkommende skal være sensor.* Det skal utarbeides skriftlig sensorveiledning til alle eksamener.»

Etter forslaget skal det være to sensorer for alle eksamener, både ordinær eksamen og kunteksamen, uansett hvilket studieår eksamen er på og uansett om emnet er stort eller lite. Kort sagt: det må være to sensorer så lenge det skal settes karakter. I stortingskomiteen stilte samtlige partier seg bak forslaget om å innføre tvungen to-sensorordning.² Lovforslaget ble vedtatt av Stortinget 27. mai, og det er ikke gitt bevilgninger for å dekke inn de ekstra kostnadene.

Departementet foreslo at institusjonene skal innføre tvungen to-sensordning uten at det følger med ressurser for å dekke de ekstra kostnadene. I proposisjonen heter det at institusjonene skal kunne dekke inn kostnadene med å gjøre «omprioriteringer».³ I stortingskomiteen stilte regjeringspartiene seg bak dette, mens det fra opposisjonen kom flere merknader dels om dekning av kostnader ved to sensorer og dels om finansiering av sektoren mer generelt. Medlemmene fra FrP var kritiske til at regjeringen pålegger institusjonene nye oppgaver uten finansiering, mens medlemmene fra Ap, Sp og

¹ Prop. 111 L (2020-2021) *Endringer i universitets- og høyskoleloven, utdanningsstøtteleven, fagskoleloven og yrkeskvalifikasjonsloven mv. (samleproposisjon)*, s. 14-15 og 46-49.

² Innst. 517 L (2020-2021), *Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om Endringer i universitets- og høyskoleloven, utdanningsstøtteleven, fagskoleloven og yrkeskvalifikasjonsloven mv. (samleproposisjon)*, s. 5.

³ Prop. 111 L (2020-2021) s. 168.

SV var kritiske til å innføre en slik endring samtidig som regjeringen vil videreføre de årvisse ABE-kuttene.⁴

I denne saken vil vi ikke fremme konkrete forslag til omprioriteringer for å dekke inn de ekstra kostnadene ved å innføre to sensorer ved vårt fakultet, men vi legger frem en beregning av de merkostnadene som vil komme. Det er vanskelig å angi et bestemt tidsperspektiv for denne beregningen, noe som skyldes at endringsloven «gjelder fra tid Kongen bestemmer», og i endringsloven heter det også at «[d]e ulike bestemmelsene kan settes i kraft til forskjellig tid.» Fakultetet må imidlertid vært forberedt på at kravet om to sensorer kan bli gjennomført innen relativt kort tid, og sannsynlige ikrafttredelsestidspunkt kan være 1. januar 2022 eller 1. juli 2022.

I beregningen av merkostnadene skal vi selvsagt bare se på de eksamener og de vurderinger der den tvungne to-sensorordningen medfører en reell endring. Det betyr at vi må vurdere alle eksamener, men med disse modifikasjonene:

- Det vil fortsatt være én sensor på eksamener med bestått/ikke-bestått
- Vi har allerede to sensorer ved klagesensur
- Vi har allerede to sensorer på masteroppgaver

Vi har ikke finberegnet kostnadene ved å innføre to sensorer, men har gjort et grovt anslag. Vi har valgt å ta utgangspunkt i historiske tall for antall studenter som har tatt henholdsvis ordinær eksamen og konteeksamen i løpet av de siste to eller tre studieår. En noe kompliserende faktor i beregningen er at sensursatsene ikke er helt de samme for alle emner, men de er slik:

- Hjemmeeksamen: 1,5 timer
- Skoleeksamen (sal eller hjemme) 1. – 3. studieår: 1 t
- Skoleeksamen (sal eller hjemme) 4. studieår: 1,42 t

Vi forutsetter i regnestykkene nedenfor at disse faktorene videreføres, og at det gjelder samme faktor for begge sensorene. Honorar per time er lønnet i lønnsstrinn 69, som i praksis betyr:

- Timelønn inkl. feriepenger 14 %: 368,66 kroner
- Timelønn inkl. arbeidsgiveravgift ($368,66 * 1,141$): 420,64 kroner

Vi forutsetter videre at sensuren foretas av eksterne sensorer. Det er en mulig løsning å anvende flere interne lærerkrefter i sensuren, men i så fall vil det komme nye kostnader enten for å ansette flere lærere eller for å skaffe eksterne til å gjøre de oppgavene som i dag gjøres av interne. Og ettersom slike kostnader er meget vanskelig å beregne, gir vi heller en oversikt over hva det vil koste for fakultetet å skaffe eksterne sensorer til å dekke den nye to-sensorordningen.

Fra og med studieåret 2021/2022 starter alle nye studenter på ny studieordning. I og med at den nye studieordningen blir introdusert suksessivt, vil det i de neste studieårene være en blanding av ny og gammel studieordning. De faktiske kostnadene ved å ha to sensorer vil derfor om noen år bare bero på ny studieordning, og vil i en overgangsfase bero på begge studieordningene. I med at vi naturlig nok ikke har historiske tall for antall studenter som tar hver eksamen på den nye studieordningen, baserer vi først beregningen på historiske tall for gammel studieordning (punkt 2). Deretter gjør vi en

⁴ Innst. 517 L (2020-2021) s. 5.

vurdering av om beregningen basert på gammel ordning er overførbar til ny studieordning og hva som eventuelt må justeres (punkt 3).

2. Beregning basert på studieordningen av 2003

2.1. Antall sensurerte besvarelser per emne

Vi starter med tallene for de besvarelsene som har blitt sensurert i løpet av de to studieårene 2018-2019 og 2019-2020. I og med at sensurfaktorene ikke er de samme på alle emner, må vi angi tallene for hvert enkelt emne og lagt fram for hvert studieår:

-	1. studieår:			
	○	JUS112 Arve- og familierett		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(390 + 20) = 410
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(405 + 3) = 408
-	2. studieår			
	○	JUS122 Erstatningsrett		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(366 + 7) = 374
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(376 + 13) = 389
	○	JUS124 Tingsrett		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(331+26) = 357
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(368+35) = 403
	○	JUS121 NIRI		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(349 + 5) = 354
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(379 + 9) = 388
	○	JUS123 Forvaltningsrett		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(336+33) = 369
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(406 + 4) = 410
-	3. studieår			
	○	JUS131 Kontraktsrett II		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(315+40) = 355
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(342+41) = 383
	○	JUS132 Pengekravsrett		
		▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(334+22) = 356
		▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(336+31) = 367
	○	JUS135 RM		

▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(295+41)	= 335
▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(350+29)	= 379
○	JUS133 Rettskilde- og metodelære		
▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(299+13)	= 313
▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(352+13)	= 365
○	JUS134 Rettshistorie og komparativ rett		
▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(292 + 14)	= 306
▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(349 + 7)	= 356
-	4. studieår		
○	JUS241 Strafferett		
▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(392+57)	= 449
▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(437+43)	= 490
○	JUS242 Rettergang		
▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(373+86)	= 459
▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(375+94)	= 469
○	JUS243 Formuerett		
▪	Sensurerte besvarelser 2018-2019	(406 + 80)	= 486
▪	Sensurerte besvarelser 2019-2020	(521 + 80)	= 601

2.2. Estimert samlet brutto kostnadsøkning basert på snitt av tall for 2018-2019 og 2019-2020

Vi beregner her antall nye sensurtimer som ville ha påløpt dersom vi hadde et krav om to sensorer i studieårene 2018-2019 og 2019-2020, og beregner det deretter i antall kroner. Tallene er basert på snitt av de to årene, og vi bruker som sagt dagens sensurfaktorer:

-	Emner med sensurfaktor 1, 0 t		
○	JUS112 Arve- og familierett (409 * 1,0)		= 409 t
○	JUS122 Erstatningsrett (382 * 1,0)		= 382 t
○	JUS124 Tingsrett (380 * 1,0)		= 380 t
○	JUS123 Forvaltningsrett (390 * 1,0)		= 390 t
○	JUS131 Kontraktsrett II (369 * 1,0)		= 360 t
○	JUS132 Pengekravsrett (362 * 1,0)		= 362 t
○	JUS135 RM (357 * 1,0)		= 357 t
○	JUS133 Rettskilde- og metodelære		= 339 t
-	SAMLET		= 2 979 timer

- Emner med sensurfaktor 1,5 t
 - o JUS121 NIRI (371 * 1,5) = 557 t
 - o JUS134 Rettshistorie og komparativ rett (331*1,5) = 497 t
- SAMLET = 1054 timer

- Emner med sensurfaktor 1,42
 - o JUS241 Strafferett (470 * 1,42) = 667 t
 - o JUS242 Rettergang (455 * 1,42) = 646 t
 - o JUS243 Formuerett (544 * 1,42) = 772 t
- SAMLET = 2085 timer

- SAMLET for obligatoriske emner = 6118 timer

- I kroner (6118 timer * 420,64 kroner) = 2 573 476 kroner

2.3. Spesialeemner

For spesialemnene er det vanskeligere å beregne antallet studenter som tar hver eksamen, og her er derfor enda viktigere enn ellers å benytte historiske tall. Innhentede tall for antall sensurerte besvarelse i spesialeemner fra 2019, er slik:

- 5. studieår (spesialeemner)
 - o Vår 2019: = 559
 - o Høst 2019: =1019
 - o SAMLET: =1578

- I SENSURTIMER (Gitt sensurfaktor 1,0) = 1578 timer

- I KRONER (1578 * 420,64) = 663 770 kroner

2.4. Samlet kostnadsøkning

Vi beregner nå den samlede kostnadsøkningen for både obligatoriske emner og spesialeemner.

I TIMER

- Obligatoriske emner: 6118 timer
- Spesialeemner: 1578 timer

- SUM: 7696 timer

I KRONER

- Obligatoriske emner: 2 573 476 kroner
- Spesialemner: 663 770 kroner

SUM 3 237 246 kroner

2.5. Mulige besparelser i sensuren

Beregningen så langt ser på de kostnadene som vil inntreffe i timer og kroner. Så kan det hende at fakultetet vil gjøre enkelte endringer i sensuren som kan medføre enkelte innsparinger. Vi legger likevel til grunn at vi bør være meget forsiktige med å redusere sensorenes honorarer. For noe over ett år siden hadde vi en situasjon hvor brorparten av våre eksterne sensorer nektet å ta på seg mer sensur med mindre honorarene ble satt opp,⁵ og vi har ikke mye å gå på her før sensorene igjen nekter å ta på seg oppdrag. Det er imidlertid nærliggende å vurdere å ta bort de to ekstra timene i begrunnelsestillegg som sensorene fikk fra og våren 2019, noe som skyldes at dette tillegget ble gitt som en kompensasjon for det ekstra arbeidet hver sensor har med å gi begrunnelser i en enesensorordning. I et vanlig obligatorisk emne gir dette følgende innsparing:

- De 2 timer i begrunnelsestillegg for å kompensere for enesensorordningen
 - o $10 * 2 \text{ t}$ 20 timer per emne

Det kan hende at fakultetet vil ta bort ordningen med nivåkontroll og strykkontroll. Det er fakultetsstyret som må avgjøre om vår fremtidige to-sensorordning skal være med eller uten nivåkontroll, men nivåkontrollen har blitt tatt bort i det forsøket vi gjør med to sensorer for JUS136 Obligasjonsrett⁶ og det er nærliggende å vurdere det samme for en fremtidig generell ordning. Vi beregner derfor besparelsene som dette vil innebære. Besparelsene i et vanlig emne blir slik:

- Besparelse ved å ta bort nivåkontroll
 - o Ordinær eksamen: $50 \text{ besvarelser} * 1,5 \text{ t}$ = 75 timer per emne
 - o Konteeksamen: $10 \text{ besvarelser} * 1,5 \text{ t}$ = 15 timer per emne

- Besparelse ved å ta bort strykkontroll
 - o $10 \text{ besvarelser} * 1 \text{ t}$ = 10 timer per emne
 - o $\text{Konte } 5 \text{ besvarelser} * 1 \text{ t}$ = 5 t timer per emne

⁵ STYRESAK 5/20.

⁶ STYRESAK 21/21

- SAMLET INNSPARING per emne = 110 timer per emne
- SAMLET for alle obligatoriske emner $110 * 13 = 1430$ timer

- SAMLET i kroner: $1430 \text{ timer} * 420,64 \text{ kroner} = 610\,515 \text{ kroner}$

Beregningen i kroner forutsetter at de interne timene vi i dag bruker til nivåkontroll og strykkontroll i fremtiden brukes i sensuren, altså typisk at emneansvarlig eller andre faglig ansatte sensurer en kommisjon eller to i stedet for nivå- og strykkontroll, for å fortsatt bidra til kvalitetskontroll i sensuren.

3. Nettoberegning

Også nettoberegningen forutsetter de interne timene vi i dag bruker til nivåkontroll og strykkontroll i fremtiden brukes i sensuren, altså typisk at emneansvarlig eller andre faglig ansatte sensurer en kommisjon eller to i stedet for nivå- og strykkontroll.

I TIMER (7696 – 1430)	= 6266 timer
I KRONER (6266 * 420,64)	= 2 635 730

3.1. Administrative kostnader

Et krav om to sensorer vil også skape mer administrativt arbeid. Noe merarbeid vil gå med til opprettelse av kontrakter, men det meste vil gå med til å skaffe sensorer. Fakultetet har allerede i dag vanskeligheter med å skaffe nok sensorene til en del emner, og når antallet sensorer i fremtiden skal dobles, er det det grunn til å tro at atskillig tid vil måtte brukes til både å rekruttere nye sensorer og til å skaffe nok sensorer til den enkelte sensur.

Det er vanskelig å sette et tall på de ekstra administrative kostnadene, men det er ikke urealistisk å anslå denne kostnaden til kr 200.000-300.000.

3.2. Samlet vurdering

Det er som sagt mange usikre faktorer i beregningen av de sannsynlige merkostnader for fakultetet ved å innføre et krav om to sensorer.

Et moderat anslag er at samlede årlige kostnader, selv om vi skulle ta bort nivåkontroll og strykkontroll, vil være godt over 3 millioner kroner.

Den beregningen som er gjort her er egentlig årlig gjennomsnittlig merkostnad for de to studieårene 2018-2019 og 2019-2020. For studieåret 2020-2021 ville tallet blitt en god del høyere fordi det er flere studenter som tar eksamen på flere av emnene. Samtidig mangler vi tall for kontinuasjonseksamen og det kan hende at færre tar kontinuasjonseksamen i august i år på grunn av ganske gode gjennomføringstall så langt i år. Vi antar at kostnadene for studieåret 2020-2021 ville vært omtrent 10-15 % høyere enn for de to foregående år.

4. Justering til ny studieordning

Den beregningen vi nå har gjort tar utgangspunkt i hva to sensorer ville ha kostet oss årlig for den gamle studieordningen. I den nye studieordningen er det gjort flere endringer, og det er her særlig verdt å merke seg at antall emner har blitt færre enn på dagens studieordning. På flere av emnene i ny studieordning legges det samtidig opp til at det skal inngå mer enn én eksamen i karaktergrunnlaget. De endringene som har betydning for kostnadene ved to sensorer kan vi angi slik:

- 1. studieår
 - I dag gis det karakter A-F i bare ett emne
 - På ny studieordning skal det gis karakterer A-F i to emner (JUS213 Erstatningsrett og JUS214 Tings- og immaterialrett)

- 2. studieår
 - I dag: karakterer på 4 emner
 - Ny studieordning: karakterer på 2 emner (JUS221 Rettsstaten og JUS222 Forvaltningsrett). I begge emner er det lagt opp til at både hjemmeeksamen og skoleeksamen skal inngå i karaktergrunnlaget. Hvis vi regner med 1,0 t per eksamen, så blir det 4 timer per student. Dermed blir det omtrent samme antall sensurtimer som på tidligere studieordning.

- 3. studieår
 - Høstsemesteret
 - Ordningen for 2018-2019 og 2019-2020: to karaktergivende emner (JUS131 Kontraktsrett II og JUS132 Pengekravsrett) med én eksamen hver
 - Ny ordning: ett karaktergivende emne (JUS231 Obligasjonsrett), men med to karaktergivende eksamener.
 - DERMED: samme antall sensurtimer
 - Vårsemesteret
 - Gammel ordning: 3 karaktergivende emner med én eksamen hver
 - Ny ordning: 3 karaktergivende emner med én eksamen hver. Men studentene kan velge å reise på utveksling dette semesteret, og historiske tall for utveksling tilsier at antallet utreisende blir 45-55 %. Samtidig vil disse emnene bli åpnet for innreisende studenter, noe som muligens vil kompensere for de studentene vi sender. Samlet sett kan det derfor godt hende at antallet studenter blir like mange som nå.

- 4. studieår
 - o Ingen relevante endringer som følge av ny studieordning

- 5. studieår
 - o Her er det foreslått en revisjon og en overgang til to emner i stedet for tre, men dette er til fakultetspolitisk behandling og følgelig ikke vedtatt.

Samlet sett medfører dette at det bare er på 1. studieår at vi helt sikkert har en endring som medfører at beregningen for gammel studieordning må justeres for å passe til ny studieordning. På den nye studieordningen vil det her som sagt være én karaktergivende eksamen mer enn på dagens studieordning, noe som kan kostnadsberegnes omtrent slik basert på tallene for 1. studieår i punkt 2.1 ovenfor:

$$- 409 \text{ studenter} * 1 \text{ t} * 420,64 \text{ kroner} = 172\,041 \text{ kroner}$$

Med denne justeringen skal altså de grove estimatene for gammel studieordning i årene 2018-2019 og 2019-2020 også kunne være brukbare som grunnlag for fakultetspolitiske beslutninger etter hvert som den nye studieordningen iverksettes.

5. Dekan og fakultetsdirektør sine merknader

Innføring av ny studieordning og innføring av en ordning med to sensorer parallelt gir fakultetet noen ekstra utfordringer, med hensyn til å beregne de fremtidige kostnadene knyttet til eksamen ved Det juridiske fakultet. Som det vil fremgå av ovenstående oversikt er det vanskelig å si noe sikkert om hva dette betyr for fakultetet økonomisk. I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2022 vil fakultetsledelsen komme tilbake til disse problemstillingene, og på det tidspunktet vil det trolig også være avklart når den nye regelen om to sensorer trer i kraft.

Dekan og fakultetsdirektør vil understreke at vi så langt som det er mulig må se på muligheter for å dekke inn de merkostnadene tosensorordningen isolert medfører, slik at ikke denne ordningen fører til at en enda større andel av fakultetets midler går til evaluering og ikke læring.

Saken legges frem til orientering.

04.06.2021
MAGST, CHO

**RISIKOVURDERING – BIDRAGS- OG OPPDRAGSFINANSIERT VIRKSOMHET
(BOA)**

Kunnskapsdepartementet har pålagt universitetene og de statlige høyskolene å legge mål- og resultatstyring med *integrert risikostyring* til grunn for planlegging og oppfølging av virksomheten. Dette skal gjøres systematisk i forbindelse med regnskapskontroll og forvaltning (lover og regler), men også når det gjelder *strategiske mål*.

Universitetsledelsen har bedt fakultetene om å fokusere på noen utvalgte risikoområder der det kan være en viss sannsynlighet for at målene ikke blir nådd og beskrive tiltak som kan redusere risikoen. Risikovurderingene skal legges inn i UiBs verktøy for helhetlig virksomhetsstyring (i såkalte risikokart) og inngå i fakultetenes årshjul (halvårlig status og revidering av risikokartet ved slutten av året).

Det ene området som universitetsledelsen har bedt fakultetene om å fokusere på, er BOA, det vil si *sikring av BOA-inntekter generelt og sikring av flere tildelinger fra EUs European Research Council (ERC) spesielt*¹.

I fakultetets handlingsplan for forskning (2021 – 2022) går det frem at ett av målene er å øke eksternfinansieringen. Ved å styrke det økonomiske handlingsrommet vil det gis mer rom for økt forskningskonsentrasjon og høy forskningskvalitet, utvikling av omfanget og kvaliteten på relevant forskningssamarbeid og for å øke rekrutteringen.

De risikoelementene som vurderes å ha størst sannsynlighet for å inntreffe og dermed hindre at målene blir nådd, er følgende:

- 1 *Det er for få søknader som får tilslag, primært i forbindelse med søknader til Norges forskningsråd*
- 2 *Det sendes for få søknader til EUs grunnforskningsprogram ERC*
- 3 *Forskerne har for liten søknadskapasitet på grunn av stor undervisningsbelastning*

Kunnskapsgrunnlaget som ble innhentet i forbindelse med arbeidet med JUREVAL og UiB FRAM dokumenterer at alle disse risikoelementene har vært til hinder for at tidligere fastsatte ambisjoner og mål om eksternfinansiering ved fakultetet har blitt nådd.

¹ I tillegg har fakultetet valgt å fokusere på to-sensorordningen, gjennomstrømming av ph.d.-kandidater og arbeidsmiljøet under pandemien

I handlingsplanen for forskning er det beskrevet en rekke tiltak knyttet til samtlige tre risikoelementer. I JUREVAL-rapporten som gjelder vårt fakultet er det også gitt anbefalinger om tiltak som kan bidra til å redusere risikoen for at mål om eksternfinansiering ikke blir nådd i tiden som kommer. Disse tiltakene vil bli nærmere vurdert når arbeidet med å revidere handlingsplanen snart settes i gang. Utarbeidningen av risikokartet for BOA må også ses i lys av andre pågående prosesser som arbeidet med å revidere fakultetets strategiplan, egenevalueringen og beslutninger om hvordan JUREVAL nærmere skal følges opp, samt sentrale og lokale planer om hvordan UiB FRAM skal følges opp. FU vil bli forelagt en drøftingssak før sommeren der det legges opp til en helhetlig drøfting av hvilke tiltak som er hensiktsmessige for å oppnå bedre risikostyring av fakultetets BOA-virksomhet.

Forslag til vedtak:

«FU tar saken om risikovurdering for BOA til orientering og noterer seg at det i løpet av våren vil komme en egen drøftingssak om dette.»

Ragna Aarli
leder FU

Randi Sæbøe
seniorrådgiver